

[Strona Główna](#) > ... > [Sprawy Rodzinne I Dziedziczenie](#) > [Władza Rodzicielska – Opieka I Prawo Do Kontaktów Z Dzieckiem](#) > [England and Wales](#)

Władza rodzicielska – opieka i prawo do kontaktów z dzieckiem

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

Anglia i Walia

1 Co w praktyce oznacza termin prawny „władza rodzicielska”? Jakie prawa i obowiązki ma osoba sprawująca władzę rodzicielską?

Władza rodzicielska (*parental responsibility*) oznacza ogół praw, obowiązków, uprawnień, odpowiedzialności i władzy przysługujących każdemu z rodziców i spoczywających na każdym z rodziców dziecka wobec osoby dziecka i jego majątku. Pojęcie to obejmuje wszelkie zobowiązania rodziców wobec dziecka (np. obowiązek żywienia na jego utrzymanie) oraz wszelkie prawa rodziców do majątku dziecka w przypadku jego śmierci. Zgodnie z prawem Anglii i Walii władza rodzicielska nie obejmuje kwestii związanych z decyzjami dotyczącymi tego, z kim dziecko powinno zamieszkiwać i z kim powinno spędzać czas.

2 Kto z reguły sprawuje władzę rodzicielską nad dzieckiem?

Jeżeli rodzice dziecka pozostają w związku małżeńskim lub w zarejestrowanym związku partnerskim, władza rodzicielska przysługuje zarówno matce, jak i ojcu dziecka (lub drugiemu z rodziców płci żeńskiej). Matki zawsze dysponują władzą rodzicielską, a ojcowie niepozostający w związku małżeńskim lub drugie z rodziców płci żeńskiej niepozostające w związku małżeńskim ani w zarejestrowanym związku partnerskim z matką dziecka może nabyć władzę rodzicielską na podstawie porozumienia z matką, postanowienia sądu lub poprzez zarejestrowanie urodzenia dziecka wspólnie z jego matką. Ojczym lub macocha mogą uzyskać władzę rodzicielską w drodze porozumienia z jednym z rodziców dziecka lub z obojgiem rodziców dziecka, którzy wykonują nad nim władzę rodzicielską, lub na podstawie postanowienia sądu. Osoba, na rzecz której wydano postanowienie w sprawie miejsca zamieszkania dziecka i kontaktów z dzieckiem, wykonuje władzę rodzicielską wobec dziecka przez cały okres obowiązywania tego postanowienia, a niekiedy dłużej. Wydanie postanowienia o przysposobieniu skutkuje przyznaniem władzy rodzicielskiej wobec dziecka na czas nieokreślony, do chwili uchylenia tego postanowienia. W czasie obowiązywania postanowienia władzę rodzicielską nad dzieckiem wykonuje kurator (zob. odpowiedź na pytanie 3 poniżej). Jeżeli dziecko zostało objęte postanowieniem w przedmiocie pieczy, władzę rodzicielską wobec takiego dziecka wykonuje organ samorządu terytorialnego. Osoba wykonująca władzę rodzicielską zgodnie z art. 16 konwencji haskiej z 1996 r. o ochronie dzieci zachowuje władzę rodzicielską również po tym, gdy miejscem zwykłego pobytu dziecka stanie się Anglia lub Walia; w takim przypadku władzę rodzicielską wykonuje się zgodnie z prawem Anglii i Walii.

3 Jeżeli rodzice nie są w stanie lub nie chcą sprawować władzy rodzicielskiej nad dzieckiem, czy można wyznaczyć inną osobę w ich zastępstwie?

Sąd może wyznaczyć kuratora, który będzie odpowiedzialny za wykonywanie władzy rodzicielskiej wobec dziecka, w przypadku gdy rodzice nie będą w stanie zapewnić mu opieki. Osoba, która wykonuje władzę rodzicielską, może wyznaczyć konkretną osobę na opiekuna dziecka na wypadek własnej śmierci. Organ

samorządu terytorialnego (organ pomocy społecznej) wykonuje władzę rodzicielską wobec dziecka, jeżeli dziecko zostało powierzone jego pieczy.

4 Jak rozwiązana jest kwestia przyszłej władzy rodzicielskiej w przypadku rozwodu lub separacji rodziców?

Separacja rodziców – niezależnie od tego, czy pozostawali oni w związku małżeńskim – pozostaje bez wpływu na kwestie związane z władzą rodzicielską. Sąd może ograniczyć prawo do wykonywania władzy rodzicielskiej, jeżeli uzna to za uzasadnione. W niektórych przypadkach sąd może całkowicie pozbawić prawa do wykonywania władzy rodzicielskiej (przy czym władzy rodzicielskiej nie można odebrać rodzicom pozostającym w związku małżeńskim).

5 Jeżeli rodzice zawrą porozumienie w sprawie władzy rodzicielskiej, jakie formalności należy spełnić, aby było ono prawnie wiążące?

Porozumienie należy sporządzić, korzystając z formularza [porozumienia o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej](#).

Szczegółowe informacje na temat adresów sądów można znaleźć na stronie internetowej [Służby Sądów i Trybunałów Jej Królewskiej Mości \(Her Majesty's Courts and Tribunals Service\)](#). Do formularza załączono wytyczne. Ponieważ zawarcie takiego porozumienia wywrze poważny wpływ na sytuację prawną obojga rodziców, zaleca się, aby przed wypełnieniem formularza zasięgnęli porady prawnej. Imię i nazwisko oraz adres miejsca zamieszkania prawnika w odpowiednim okręgu w Anglii lub Walii można uzyskać za pośrednictwem usługi „Find a Solicitor” oferowanej przez stowarzyszenie Law Society (00 44 (0)20 7242 1222) lub kontaktując się:

- ze swoim lokalnym sądem rodzinnym;
- z [Biurem Porad Prawnych dla Obywateli](#);
- z Centrum Porad Prawnych;
- z lokalną biblioteką.

W określonych sytuacjach rodzice mogą być również uprawnieni do skorzystania z pomocy prawnej.

Rodzice mają obowiązek przedstawić dowody tożsamości i złożyć podpisy w obecności upoważnionego urzędnika sądu. Matka powinna mieć przy sobie dowód potwierdzający, że jest matką dziecka. W tym celu potrzebny będzie odpis zupełny aktu urodzenia dziecka. Matka będzie również musiała okazać dowód tożsamości opatrzony zdjęciem i podpisem, na przykład dokument ze zdjęciem, oficjalną kartę potwierdzającą wiek z hologramem PASS (*proof of age card*) lub paszport. Ojciec również będzie zobowiązany okazać dowód tożsamości opatrzony zdjęciem i podpisem, na przykład dokument ze zdjęciem, oficjalną kartę potwierdzającą wiek z hologramem PASS lub paszport.

Po opatrzeniu formularza podpisem w obecności świadków należy sporządzić dwa jego odpisy. Oryginał formularza porozumienia wraz z odpisami należy doręczyć lub przesać na ten adres:

The Central Family Court,
First Avenue House,
42-49 High Holborn,
London WC1V 6NP.

Centralny Sąd Rodzinny (Central Family Court) zarejestruje porozumienie i zatrzyma oryginał. Odpisy porozumienia zostaną opatrzone pieczęciami i odesłane każdemu z rodziców na adres wskazany w porozumieniu. Porozumienie wejdzie w życie dopiero wówczas, gdy zostanie doręczone do Centralnego Sądu Rodzinnego i zarejestrowane przez ten sąd. Nie przewidziano żadnej opłaty z tytułu rejestracji porozumienia o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej. Jeżeli porozumienie dotyczy więcej niż jednego dziecka, dla każdego dziecka należy wypełnić odrębny formularz.

6 Jeśli rodzice nie mogą dojść do porozumienia w sprawie władzy rodzicielskiej, jakie są inne środki rozwiązania sporu bez konieczności oddawania sprawy do sądu?

Rodzice mogą skorzystać z usług świadczonych przez służby ds. mediacji, które ułatwią im wypracowanie zadowalającego porozumienia w przedmiocie sprawowania opieki rodzicielskiej nad dzieckiem w przyszłości. Każde takie porozumienie należy zarejestrować w sądzie. Rejestracja jest niezbędna w celu zatwierdzenia porozumienia i dochodzenia jego wykonania.

Dodatkowe informacje na temat mediacji rodzinnej można znaleźć na stronie internetowej [Ministerstwa Sprawiedliwości](#).

7 Jeśli rodzice udadzą się do sądu, w jakich sprawach dotyczących dziecka może decydować sędzia?

Sędzia może postanowić, z kim dziecko ma zamieszkiwać i kiedy. Sędzia może również wskazać, z którym z rodziców dziecko ma spędzać czas lub utrzymywać kontakt w inny sposób, a także kiedy może to robić. Rodziców zachęca się do osiągnięcia porozumienia w sprawie kontaktów z dzieckiem. Sądy nie wydają orzeczeń w przedmiocie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci, ponieważ w przypadku gdy rodzice nie będą w stanie dojść w tej kwestii do porozumienia, organem właściwym do rozpoznania sporu jest [Służba ds. Świadczeń Alimentacyjnych na rzecz Dzieci](#) (Child Maintenance Service). Rodzice z reguły wspólnie wybierają szkołę, do której będzie uczęszczać dziecko; w razie braku porozumienia sędzia może wydać postanowienie rozstrzygające tę kwestię. Dziecko zachowuje swoje nazwisko, chyba że sąd postanowi inaczej. Sąd może również uniemożliwić określonej osobie wykonywanie części przysługującej jej władzy rodzicielskiej, wydając postanowienie o zakazie dokonywania określonych czynności względem dziecka. Sąd może również wydać postanowienie o wywiezieniu dziecka poza granice Anglii i Walii na stałe oraz o zmianie jego nazwiska (zob. odpowiedź na pytanie 8 poniżej).

8 Jeśli sąd powierzy wyłączną władzę rodzicielską jednemu z rodziców, czy oznacza to, że rodzic ten może decydować we wszystkich sprawach dotyczących dziecka bez wcześniejszego porozumienia z drugim rodzicem?

Sąd oczekuje od rodziców wspólnego podejmowania decyzji w drodze porozumienia. Jeżeli oboje rodzice wykonują władzę rodzicielską, to z rodziców, na rzecz którego sąd wydał postanowienie w sprawie miejsca zamieszkania dziecka i kontaktów z dzieckiem, ma obowiązek uzyskać zgodę drugiego z rodziców, z którym dziecko nie zamieszkuje (oraz dowolnej innej osoby, której przysługuje władza rodzicielska), na wywiezienie dziecka poza granice Zjednoczonego Królestwa na stałe lub uzyskać zgodę sądu w tym zakresie. Osoba, z którą dziecko zamieszkuje na mocy postanowienia sądu, może przenosić się w granicach Anglii i Walii. Zmiana nazwiska dziecka wymaga uzyskania zgody wszystkich osób, którym przysługuje władza rodzicielska, lub sądu.

9 Co w praktyce oznacza decyzja sądu o powierzeniu rodzicom wspólnej opieki nad dzieckiem?

Dziecko będzie zamieszkiwało i spędzało czas na zmianę z każdym z rodziców zgodnie z postanowieniem sądu. Powierzenie rodzicom wspólnej pieczy nad dzieckiem może wywierać praktyczny wpływ na kwotę należnych świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka.

10 Do jakiego sądu lub organu należy się zwrócić z wnioskiem w sprawie władzy rodzicielskiej? Jakie formalności należy spełnić i jakie dokumenty dołączyć do wniosku?

Wniosek można wnieść do sądu rodzinnego zgodnie z art. 4 [ustawy z 1989 r. o dzieciach](#) (Children Act 1989). Szczegółowe informacje na temat danych kontaktowych sądu można znaleźć na stronie internetowej [Służby Sądów i Trybunałów Jej Królewskiej Mości](#). Na powyższej stronie udostępniono również [formularz wniosku](#). Odpis

formularza wniosku należy przesłać każdej osobie, której przysługuje władza rodzicielska wobec dziecka. Dokumenty zostaną włączone do akt w późniejszym terminie, zgodnie z instrukcjami sądu.

11 Jaką procedurę stosuje się w takim przypadku? Czy można zastosować procedurę nadzwyczajną?

Stosowną procedurę opisano powyżej. Nie przewidziano żadnych procedur nadzwyczajnych stosowanych do celów uzyskania władzy rodzicielskiej.

12 Czy można uzyskać pomoc prawną na pokrycie kosztów postępowania?

Pomoc prawna jest dostępna wyłącznie w przypadku, gdy przedstawiono dowody świadczące o stosowaniu przemocy w rodzinie.

13 Czy od decyzji w sprawie władzy rodzicielskiej przysługuje odwołanie?

Tak. Postanowienia w przedmiocie władzy rodzicielskiej wydane przez sędziego rejonowego (*district judge*) można zaskarżyć do sędziego okręgowego (*circuit judge*). Postanowienia wydane przez sędziego rejonowego orzekającego w Wysokim Trybunale można zaskarżyć do sędziego Wysokiego Trybunału (*High Court judge*).

14 W niektórych przypadkach może zachodzić konieczność wystąpienia do sądu lub innego organu o wykonanie decyzji w sprawie władzy rodzicielskiej. Jaka procedura ma zastosowanie w takim przypadku?

Władza rodzicielska jest prawem, które jako takie nie podlega egzekucji. W przypadku niewykonywania władzy rodzicielskiej można złożyć wniosek do sądu rodzinnego o rozstrzygnięcie kwestii będącej przedmiotem sporu, np. wypełniania obowiązku alimentacyjnego wobec dziecka. Szczegółowe informacje na temat adresów sądów można znaleźć [tutaj](#).

15 Co należy zrobić, aby orzeczenie dotyczące odpowiedzialności rodzicielskiej wydane przez sąd w jednym państwie członkowskim zostało uznane i wykonane w drugim państwie członkowskim?

Osoba chcąca wykonać wydane w innym państwie członkowskim orzeczenie dotyczące prawa do kontaktów lub orzeczenie, o którym mowa w art. 11 ust. 8 rozporządzenia Rady (WE) nr 2201/2003 (Bruksela II bis), powinna uzyskać zaświadczenie wymagane zgodnie z przepisami tego rozporządzenia od sądu, który wydał orzeczenie, i skierować wniosek do Rejestru Głównego (Principal Registry) znajdującego się pod adresem Centralnego Sądu Rodzinnego o uznanie lub wykonanie tego orzeczenia. Wnioski o zarejestrowanie, uznanie lub odmowę uznania innych orzeczeń należy kierować do Rejestru Głównego.

16 Do którego sądu w danym państwie członkowskim należy się zwrócić, aby wnieść środek zaskarżenia od postanowienia o uznaniu orzeczenia dotyczącego odpowiedzialności rodzicielskiej wydanego przez sąd w innym państwie członkowskim? Jaki rodzaj postępowania ma zastosowanie w takich sytuacjach?

Sprzeciw wobec wydania orzeczenia przez sąd zagraniczny pierwotnie rozpoznający sprawę należałoby wnieść przed wydaniem tego orzeczenia. Jeżeli w prawie państwa trzeciego przewidziano taki wymóg, wszystkie osoby mające interes w sprawie powinny zostać poinformowane o tym, że sąd rozpoznaje powództwo o wydanie takiego orzeczenia. W przepisach obowiązujących w takim państwie członkowskim opisane będą czynności, które można podjąć, aby sprzeciwić się wydaniu orzeczenia.

17 Jakie prawo zastosuje sąd w postępowaniu w sprawie odpowiedzialności rodzicielskiej w sytuacji, gdy dziecko lub strony nie mieszkają w danym państwie członkowskim lub są obywatelami różnych państw?

Postępowanie należy wszcząć przed sądem właściwym dla miejsca zwykłego pobytu dziecka.

Ta strona jest częścią portalu [Twoja Europa](#).

Państwa [opinia](#) na temat przydatności przedstawionych informacji jest dla nas ważna.

Ostatnia aktualizacja: 10/08/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.